

Sygn. akt I ACa 125/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Józef Wąsik
Sędziowie:	SSA Sławomir Jamróg SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa A. S. (1)

przeciwko A. B. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 26 października 2017 r. sygn. akt I C 914/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Sławomir Jamróg SSA Józef Wąsik SSA Grzegorz Krężolek

Sygn. akt : I ACa 125/18

UZASADNIENIE

W ostatecznie określonym żądaniu pozwu skierowanego przeciwko A. B. (1), A. S. (1) domagał się zasądzenia kwoty 7 887 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 kwietnia 2014r z tytułu naruszenia zachowaniem pozwanego jego autorskich praw majątkowych do wykonanych zdjęć odzieży , poprzez ich bezprawne wykorzystanie, w ramach prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej.

Do naruszenia miał dojść w kwietniu 2014r kiedy A. B. (1) na aukcjach internetowych oferowanych przez siebie produktów , w ramach serwisu (...), umieścił jedenaście wykonanych przez powoda zdjęć , które były oznaczone dla firmy (...) „ prowadzonej przez A. i K. N. (1).

Powód, jak podnosił w motywach żądania, nigdy nie godził się w ramach relacji umownych z właścicielkami tej firmy , aby jego zdjęcia były umieszczane na tego rodzaju portalach internetowych.

Określając wysokość żądania wskazał , że jest to iloczyn liczby w ten sposób użytych zdjęć i kwoty 239 zł.

Domagał się również obciążenia pozwanego kosztami postępowania.

Odpowiadając na pozew A. B. (1) wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie przeciwnika procesowego kosztami postępowania.

W swoim stanowisku w pierwszej kolejności wskazał , iż zdjęcia powoda nie stanowią utworu w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Są to zdjęcia towarów, typu dokumentacyjnego . Ich celem jest jedynie wierne przedstawienie towaru jako produktu służącego do sprzedaży. Są to najprostsze masowe zdjęcia produktowe, nie zawierające żadnego elementu świadczącego o ich indywidualnym charakterze.

Pozwany przeczył również , aby używał tych zdjęć w sposób bezprawny. Otrzymał je od firmy” (...) „ której produkty sprzedawał na zasadzie licencji niewyłącznej, na podstawie której był uprawniony do ich wykorzystywania .

Po informacji , którą otrzymał od niej 22 kwietnia 2014r iż takie uprawnienie jest kwestionowane przez fotografa , zdjęci te niezwłocznie z portalu(...)usunął. Podnosił , że właścicielki firmy (...) „ nie informowały go , że licencja , którą dysponują na wykorzystanie tych materiałów jest ograniczona i wykluczone jest korzystanie z tych zdjęć na polu eksploatacji - portalu (...)Zarzucał także , że wskazana przez pozwanego cena jednego zdjęcia jest zawyżona i nie powinna przekracza 100 złotych za egzemplarz.

Wyrokiem z dnia 26 października 2017r , Sąd Okręgowy w Nowym Sączu :

- oddalił powództwo [pkt I] oraz

- zasądził od A. S. (1) na rzecz A. B. (1) kwotę 1217 zł , tytułem kosztów procesu [pkt II sentencji wyroku]

Sąd Okręgowy ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

A. S. (1) od 4 września 2008 roku prowadzi zarejestrowaną w ewidencji działalność gospodarczą w dziedzinie fotografii pod firmą (...) w W..

W jej ramach współpracował między innymi K. i A. N. (1), które jako wspólniczki (...) s.c. K. N. (1), A. N. (1) prowadzą w W. własną firmę odzieżową pod marką (...).

Powód wykonywał dla nich tzw. zdjęcia produktowe odzieży z ich kolekcji.

Były to zdjęcia typu packshot.

Za jedno tego typu zdjęcie pobierał wynagrodzenie od 15 do 20 złotych.

Dla innych podmiotów stawki te był wyższe.

Do listopada 2015 r , wykonując zdjęcia dla (...), nie przenosił na tę firmę praw autorskich.

Zezwalał jednak ustnie jej właścicielkom na używanie zdjęć w ramach licencji niewyłącznej, w tym na publikację zdjęć w Internecie.

A. B. (1) mieszka wraz z żoną w K. i prowadzi tam m. in. działalność gospodarczą pod nazwą A. B. (1) (...), sklep zajmujący się sprzedażą sprzętu sportowego.

Od około dziesięciu lat współpracuje K. N. (1) i A. N. (1) sprzedając tam odzież (...).

W początku 2014 roku pozwany rozpoczął sprzedaż odzieży również w ramach sklepu internetowego na stronie(...). Strona została zintegrowana ze stroną (...) tak, iż produkty dostępne w sklepie internetowym były także dostępne na (...).

Faktycznie czynności związane z obsługą sklepu internetowego prowadziła i prowadzi nadal żona pozwanego B. B..

Pozostając w kontaktach gospodarczych z (...) pozwany miał zapewnienie, że może korzystać ze zdjęć produktowych posiadanych przez ten podmiot. Chodziło także o możliwość korzystania z takich zdjęć wykonywanych przez powoda.

B. B. drogą mailową w dniu 12 marca 2014 roku otrzymała od przedstawiciela (...) - K. F. hasła dostępowe i pobrała zdjęcia produktowe do odzieży tej marki wykonane przez A. S. (1).

Następnie zdjęcia te zostały wykorzystane za zgodą tej firmy i zamieszczone na stronie internetowej pozwanego „ (...)

Automatycznie zdjęcia te wyświetlały się, w ramach aukcji internetowych, na stronie (...). Łącznie na stronę (...) trafiło 11 zdjęć wykonanych przez powoda, które dotyczyły 11 aukcji.

Nikt nie informował pozwanego ani jego żony, że zakazane jest umieszczanie ich na tej stronie.

A. S. (1) po około 10 dniach od ukazania się zdjęć na stronie sklepu pozwanego (...) odkrył, że zdjęcia te są prezentowane także na aukcji na stronie(...)

W dniu 10 kwietnia 2014 roku wezwał A. B. (1) do zaspokojenia roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich. Zarzucił w tym wezwaniu pozwanemu bezprawne wykorzystanie i zamieszczenie na serwisie(...) 11 zdjęć jego autorstwa podając, że są one utworami w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Domagał się usunięcia zdjęć z serwisu internetowego oraz zapłaty wynagrodzenia w wysokości trzykrotności wskazanej przez siebie stawki w łącznej kwocie 7 887 złotych.

Po rozmowie z przedstawicielką firmy (...) „ w dniu 24 kwietnia 2014r materiały te zostały przez pozwanego usunięte.

Z korespondencji jaką podjęła firma pań N. z powodem po tym wezwaniu, wynikało, że to (...) powinna była informować swoich kontrahentów o zakazie publikacji materiałów[w tym zdjęć] na portalach aukcyjnych. Taka informacja została przez tę firmę rozesłana do nich dopiero 14 maja 2014r. W jej ramach zakazywano sprzedaży produktów tej marki za pośrednictwem serwisów aukcyjnych typu(...)

Jak ustalił ponadto Sąd I instancji, w oparciu o przeprowadzone w sprawie, zgodne w swoich wnioskach opinie biegłych z zakresu fotografii W. D. (1) i J. O. (1), zdjęcia wykonane przez A. S. (1), które wykorzystał pozwany, są zdjęciami katalogowymi, produktowymi typu packshot. Mają jedynie charakter dokumentacyjny. Ich przeznaczeniem jest przedstawienie rzeczywistego, obiektywnego wyglądu przedmiotów.

Specyfika tworzenia fotografii tego typu nie pozwala na uznanie ich indywidualnego charakteru.

Tworzenie tego typu fotografii odbywa się w stałych warunkach oświetleniowych (co determinuje stałe parametry ekspozycji), nierzadko bez ingerencji w położenie narzędzia rejestracji obrazu (aparat znajduje się na statywie).

W trakcie tworzenia serii fotografii, osoba wykonująca zdjęcia przygotowuje wyłącznie kolejne produkty, a proces twórczy ograniczony jest do mechanicznej rejestracji (wciśnięcia spustu migawki).

Wszystkie zdjęcia zostały wykonane przez powoda aparatem cyfrowym z obiektywem 85 mm f/2,8, przy niezmiętej długości ogniskowej obiektywu, przy stałej ekspozycji 1/125, bez korekty ekspozycji, z ręcznym pomiarem ekspozycji, uśrednionym, ważonym.

Zastosowano oświetlenie zewnętrzne.

Jedyny element podlegający zmianie to przesłona (f/9,5,11,13), zmieniana w zależności od natężenia oświetlenia zewnętrznego (lamp wyładowczych typu flash). Ponadto przesłona nie była zmieniana w trakcie jednego dnia pracy, a pozostałe elementy nie uległy zróżnicowaniu na przestrzeni siedmiu miesięcy pracy powoda.

Wszystkie ubrania (bluzy) fotografowano na jednolitym białym tle. Ułożone je podobnie, praktycznie w jednakowy sposób [płasko] Ich wymiar przestrzenny podkreślony był za pomocą cienia.

Powtarzalność tych danych wskazuje, że zdjęcia o takich parametrach są możliwe do wykonania przez każdego fotografa.

W metadanych nie ujawniono zapisów o autorze, zastrzeżeń dotyczących zachowania praw autorskich i możliwości wykorzystywania zdjęć.

Wykonana komputerowa obróbka graficzna zdjęć pozwoliła na wyeliminowanie wad plików źródłowych (np. zabrudzenie tła). Efekt tej czynności także nie nadaje zdjęciom powoda indywidualnego, szczególnego charakteru. Jest to rutynowa czynność wchodząca w podstawowy zakres prac fotografa.

Na podstawie plików na dysku CD nie można stwierdzić, że sfotografowane przedmioty były szparowane (ekstrahowane z tła).

Trudno jest też przyjąć, że został wybrany przez powoda świadomy moment fotografowania, gdyż był on nieistotny dla efektu końcowego. Ustawienie głębi, ostrości i perspektywy nie było czynnikiem indywidualizującym, a wynikało jedynie z wymogów warsztatowych niezbędnych do otrzymania zdjęcia, prawidłowego pod względem ostrości i pokazującego rzeczywisty wygląd przedmiotów.

Stosowane przez A. S. (1) zabiegi post-produkcyjne jak korekta koloru, nasycenia, kontrastu i dalsze kadrowanie zdjęć nie stanowią o świadomym stosowaniu efektów specjalnych oraz zabiegów zmierzających do nadania fotografiom określonego, indywidualnego charakteru. Były to czynności rutynowe, wykonywane każdorazowo przy wywoływaniu tzw. negatywów cyfrowych (plików źródłowych).

Koncepcje, style oraz metody pracy, w tym powołana przez powoda technika podwieszania ubrań nie mają indywidualnego charakteru i brak im cech działalności twórczej, bez względu na to, czy są rzemieślniczą realizacją znanych koncepcji, czy też opracowaniem nowych metod pracy.

Jak ustalił ponadto na podstawie tych opracowań eksperckich Sąd Okręgowy

Związek (...) nie dysponuje obecnie zatwierdzoną tabelą wynagrodzeń za korzystanie z cudzych zdjęć jako utworów. Obowiązywały one do marca 2006 roku. Wobec tego mogą one jedynie sugerować stawki minimalne za wykorzystanie zdjęć.

Zakładając, że zdjęcia wykonane przez powoda są utworami, to punktem wyjścia do ustalania wynagrodzenia jest kwota 75 złotych za zdjęcie, jako że uwzględnia ona wykonanie fotografii packshot oraz udzielenie licencji do jej rozpowszechniania w postaci zdjęcia na stronie internetowej. Uwzględniając wskaźnik inflacji stawka za jedno zdjęcie powinna wynosić 92,60 zł.

W ramach niezwykle szczegółowej i obszernej redakcyjnie ocenie prawnej roszczenia powoda, Sąd I instancji żądanie A. S. (1) uznał za nieuzasadnione dlatego, że zdjęcia, które wykonał powód, a wykorzystał w ramach portalu aukcyjnego (...) A. B. (1), nie mają one cech utworu w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 o Prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Odwołując się do wniosków opinii obu biegłych z zakresu fotografii przeprowadzonych w sprawie i konfrontując ich zgodne wnioski zgodnie z którymi zdjęcia A. S. (1) objęte sporem są jedynie zdjęciami produktowymi typu Packshot, z szeroko omówioną przez literaturę przedmiotu oraz powołanym obszernie orzecznictwem Sądu Najwyższego oraz Sądów Apelacyjnych, służących wykładni pojęcia utworu w odniesieniu do fotografii, Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że ocena taka jest usprawiedliwiona albowiem

- w sprawie przedmiotem oceny były zdjęcia ubrań konkretnej marki, które co do zasady, mają charakter tzw. zdjęć pozowanych. Aby takie zdjęcie mogło być utworem niezbędne jest stwierdzenie ich szczególnej kompozycji, w twórczy sposób wykorzystującej odpowiedni układ przedmiotów,

- fotografie artykułów odzieżowych nie posiadają cechy indywidualnego charakteru, albowiem zdjęcia takich rzeczy mają najwierniej oddać przedmiot fotografowany; w tym wypadku najbardziej czytelny i wierny dla potencjalnego odbiorcy.

- efekt pracy A. S. (1) jako fotografa sprowadzał się do czysto rzemieślniczego odtworzenia naturalnego wizerunku ubrania, przy użyciu neutralnego tła.

- wszystkie 11 fotografii w swojej istocie zawiera jedynie wizualny komunikat na temat wyglądu ubioru w przyjętej pozycji,

- są to zatem zdjęcia o charakterze reprodukcyjnym, których istota wyczerpuje się w wiernym odwzorowaniu fotografowanego obiektu, w którym materialne środki wyrazu nie współlistnieją obok niematerialnych, a w konsekwencji

- nie są już ustalonym i indywidualnym przejawem działalności twórczej powoda.

Pomimo takiej oceny roszczenia powoda, Sąd I instancji część oceny prawnej poświęcił także kwestii poprawności określenia przez powoda wysokości należnego mu wynagrodzenia, oraz odpowiedzi na pytanie czy pozwany mógł posługiwać się zdjęciami jego autorstwa.

W odniesieniu do drugiego z wyróżnionych zagadnień stanął na stanowisku, że uprawnienie takie A. B. (1) posiadała na podstawie sublicencji niewyłącznej, udzielonej mu przez właścicielki firmy (...) „w warunkach, gdy to one zezwoliły mu na wykorzystywanie tych materiałów w ramach wzajemnej współpracy handlowej, a powód nie dowiódł w sporze, że udzielenie takiej sublicencji dla pola eksploatacji - portal (...) - wykluczała umowa jaka zawarł z A. i K. N. (1) na wykonanie tych jedenastu zdjęć, których dotyczy spór, którą równocześnie udzielił im licencji niewyłącznej, na wykorzystywanie tych materiałów.

W odniesieniu do kwestii należnego powodowi wynagrodzenia za naruszenie autorskich praw majątkowych przez pozwanego [przy założeniu, że przesłanki tej odpowiedzialności wymienione w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit b/ uznać za zrealizowane, co Sąd wykluczył], przypomniał, że zgodnie z postanowieniami umowy z firmą (...) „ A. S. (1) miał otrzymać za jedno zdjęcie od 15 do 20 złotych.

W odniesieniu do ustalenia tej stawki za jedno zdjęcie, którą miałyby [potencjalnie] zapłacić pozwany, zdaniem Sądu należało odwołać się do opinii biegłych, w tym wniosków w tym zakresie sformułowanych przez J. O. (1), skoro brak jest obecnie obowiązujących stawek wynagrodzenia za taki typ zdjęć, opracowanych przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi z zakresu fotografii.

Przy przyjętej przez tego biegłego , aprobowanej przez Sąd , stawce tego wynagrodzenia , w odniesieniu do jednego zdjęcia oraz aktualnego brzmienia art. 79 ust. 1 pkt 3 lit b/ ustawy kwota , która byłaby należna A. S. (1) , zamyka się wielością 2037, 20 zł [92,60 zł x 11x 2]

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu była norma art. 98 §1 i 3 kpc.

W apelacji od tego orzeczenia powód domagał się jego zamiany i uwzględnienia powództwa w całości oraz obciążenia A. B. (1) kosztami postępowania za obydwie instancje .

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach :

- naruszenia prawa procesowego , w sposób mający dla treści rozstrzygnięcia istotne znaczenie , a to ;

a/ art. 233 §1 kpc , wobec zastąpienia swobodnej oceny dowodów oceną dowolną, nie wszechstronną, nie opartą na rozważeniu całości zgromadzonego materiału procesowego. Wady tej skarżący upatrywał w obdarzeniu wiarygodnością opinii biegłych W. D. i J. O. (1), w warunkach gdy ich wnioski nie były zgodne z opinią biegłego z zakresu fotografii M. S. (1), złożonej w innej sprawie z udziałem powoda , prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie XXV C 215/15, a także treścią relacji świadka A. B. (2) .

W następstwie tego błędu Sądu doszło także do niepoprawnych ustaleń faktycznych zgodnie z którymi jedenaście fotografii wykonanych przez skarżącego i wykorzystanych przez pozwanego , nie stanowi przejawu działalności twórczej. Zdaniem powoda właściwa ocena dowodów powinna prowadzić w zakresie ustaleń i oceny roszczenia zgłoszonego w pozwie do wniosków przeciwnych.

W dalszej części tego zarzutu skarżący powtórzył argumenty , które jego zdaniem świadczą o tym ,że wykonane przez niego zdjęcia są utworami w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Podnoszonej nieprawidłowości apelujący upatrywał także w błędnej ocenie przez Sąd Okręgowy korespondencji elektronicznej pomiędzy żoną pozwanego a przedstawicielką firmy (...) „ i w konsekwencji nietrafnego ustalenia , że udzielenie przez powoda jej właścicielkom licencji niewyłącznej na korzystanie z wykonanych zdjęć obejmowało także możliwość zamieszczania ich na portalach aukcyjnych , takich jak (...), a także udzielania sublicencji na takie wykorzystanie tych materiałów przez ich kontrahentów , w tym A. B. (1).

W ocenie skarżącego prawidłowa ocena zgromadzonych dowodów powinna prowadzić do wniosków przeciwnych , w tym w szczególności wskazujących , że tego rodzaju uprawnień K. i A. N. (1) nigdy od powoda nie uzyskały.

Błąd ten miał polegać także na tym , iż Sąd , określając wysokość należności odszkodowawczej A. S. (1) za bezprawne naruszenie jego autorskich praw majątkowych do zdjęć przez właściciela sklepu (...) w K. , sięgnął po wnioski opinii biegłego J. O. (1) , w warunkach takich kiedy prawidłowa ocena zgromadzonych dowodów w tym tabeli Związku (...) oraz faktur VAT wystawionych przez skarżącego innym podmiotom, za sprzedaż wykonanych zdjęć, powinno doprowadzić do potwierdzenia , iż dochodzona przez niego kwota świadczenia kooperacyjnego – 7 887 zł - była określona właściwie i to w umiarkowanych granicach tego czego z powołanego tytułu apelujący mógłby dochodzić.,

- naruszenia prawa materialnego w postaci nieprawidłowego zastosowania przez Sąd Okręgowy następujących norm :

1/ art. 6 kc w zw z art. 232 kpc, jako następstwa uznania , że to powoda obciążał obowiązek wykazania , że pozwany nie miał uprawnień do korzystania z wykonanych przez niego zdjęć w sposób w który z nich korzystał , mimo , że to na A. B. (1) spoczywał obowiązek udowodnienia , iż uprawnienie to wywodził z sublicencji udzielonej mu przez właścicielki firmy (...) „ , a któremu , w toku sporu , nie podolał,

2/ art. 1 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994r o prawie autorskim i prawach pokrewnych wobec uznania , że zdjęcia powoda nie mają charakteru utworu w rozumieniu tego przepisu, dla braku w nich cech indywidualnych i przejawu działalności twórczej autora ,

3/ art. 17 ustawy z dnia 4 lutego 1994r wobec wyrażenia przez Sąd Okręgowy nietrafnej oceny , że skarżącemu nie przysługuje ochrona jego autorskich praw majątkowych do wykonanych na zlecenie K. i A. N. (1) zdjęć , które wykorzystał także bezprawnie pozwany,

4/ art. 67 ust. 1 i 3 tej ustawy , jako następstwo oceny prawnej Sądu niższej instancji , że licencja niewyłączna udzielona na korzystanie z tych zdjęć właścicielkom firmy (...) „ ,uprawniała także do umieszczania tych materiałów na portalach aukcyjnych w tym (...), jak również do udzielania przez nie sublicencji z której miał prawo korzystać m. in. A. B. (1) , w ramach swojej działalności handlowej,

5/ art. 79 ust. 1 pkt 3 lit/ b/ ustawy w zw z art. 322 kpc , wobec określenia przez Sąd Okręgowy należnego powodowi świadczenia odszkodowawczego na zbyt niskim poziomie 2 037, 20zł ,

6/ art. 481 §1 i 2 w zw z art. 455 kc , jako konsekwencji nietrafnego , w świetle treści tych przepisów , uznania przez Sąd I instancji , że odsetki od tego świadczenia są poszkodowanemu, dotkniętemu naruszeniem autorskich praw majątkowych, należne dopiero od daty wyrokowania o tym świadczeniu, a nie od daty upływu terminu , w którym dłużnik miał je spełnić , będąc uprzednio wezwany o to przez wierzyciela.

Odpowiadając na apelację pozwany domagał się jej oddalenia jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw oraz obciążenia skarżącego kosztami postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację , Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy powoda nie jest uzasadniony i podlega oddaleniu.

Na wstępie tej oceny podkreślić trzeba , że większość argumentów , które powołał skarżący ma stanowić wsparcie dla zarzutów za pomocą których kwestionuje on stanowisko Sądu Okręgowego powołane jedynie jako uzupełnienie zasadniczej oceny zgłoszonego roszczenia.

Taki charakter wypowiedzi Sądu jednoznacznie wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy wskazuje jednoznacznie w nim , że powodem oddalenia żądania ochronnego A. S. (1) jest stwierdzenie , że zdjęcia rzez niego wykonane nie mają charakteru utworów w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Wszystko to , co w wypowiedzi Sądu I instancji dotyczyło ewentualnej podstawy korzystania przez A. B. (1) ze zdjęć autorstwa powoda w sposób legalny albo też rozmiaru ewentualnego świadczenia odszkodowawczego, należnego fotografowi , miało charakter wypowiedzi dodatkowej, nie decydującej o treści orzeczenia , uczynionej jedynie na wypadek gdyby przyjąć inna ocenę materiałów powoda z punktu widzenia normy art. 1 ust. 1 ustawy.

Niestety taki zabieg spowodował , że motywy rozstrzygnięcia poddanego kontroli instancyjnej są niespójne , a gros zarzutów skarżącego jest wymierzony właśnie w tę część stanowiska Sądu I instancji , które w świetle przyjętej koncepcji rozstrzygnięcia, było po prostu zbędne.

W ten sposób oceniając wypowiedź Sądu niższej instancji, w odniesieniu do zagadnienia licencji niewyłącznej na korzystanie ze zdjęć przez właścicielki (...) oraz sublicencji udzielonej przez nie pozwanemu na wykorzystanie ich na portalu (...) oraz co do wąskości należnego powodowi świadczenia odszkodowawczego , w tym odsetek od niego , Sąd II instancji nie będzie poddawał ocenie tych zarzutów skarżącego , które wymierzył on w tę część ustaleń i stanowiska prawnego Sądu I instancji.

Ich odwoławcza weryfikacja jest zbędna , w warunkach , gdy zarzuty odnoszące się do uznania przez Sąd I instancji , iż sporne zdjęcia nie są utworem w rozumieniu prawnie autorskim okazały się nietrafne [o czym będzie mowa niżej]

W sytuacji bowiem , gdy jedna z przesłanek powstania roszczenia odszkodowawczego sformułowanego przez powoda nie zostaje potwierdzona , podlega ono oddaleniu niezależnie od tego , jak ocena ta wypadłaby w odniesieniu do

pozostałych warunków normatywnych jego powstania , warunków , które muszą [jak w odniesieniu do roszczenia z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit b/ ustawy z 4 lutego 1994r] dla jego potwierdzenia, być zrealizowane łącznie.

Po dokonaniu tego zastrzeżenia, przechodząc do oceny zarzutów apelacyjnych, jako niezasadny należy ocenić ten zarzut procesowy , w ramach którego skarżący neguje sposób dokonania przez Sąd I instancji oceny zgromadzonych w sprawie dowodów , a w konsekwencji także ustaleń faktycznych wynikających z jej wniosków.

Na wstępie oceny tego zarzutu przypomnieć należy , odwołując się do utrwalonego i podzielanego przez skład Sądu Apelacyjnego rozstrzygającego sprawę , stanowiska Sądu Najwyższego , wypracowanego na tle wykładni art. 233 §1 kpc , iż jego skuteczne postawienie wymaga od strony wykazania na czym , w odniesieniu do zindywidualizowanych dowodów polegała nieprawidłowość postępowania Sądu, w zakresie ich oceny i poczynionych na jej podstawie ustaleń.

W szczególności strona ma wykazać dlaczego obdarzenie jednych dowodów wiarygodnością czy uznanie, w odróżnieniu od innych, szczególnego ich znaczenia dla dokonanych ustaleń , nie da się pogodzić z regułami doświadczenia życiowego i [lub] zasadami logicznego rozumowania , czy też przewidzianymi przez procedurę regułami dowodzenia.

Nie oparcie stawianego zarzutu na tych zasadach , wyklucza uznanie go za usprawiedliwiony, pozostając dowolną , nie doniosłą z tego punktu widzenia polemiką oceną i ustaleniami Sądu niższej instancji.

/ por. w tej materii , wyrażające podobne stanowisko , powołane tylko przykładowo, orzeczenia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2001, sygn. IV CKN 970/00 i z 6 lipca 2005 , sygn. III CK 3/05 , obydwie powołane za zbiorem Lex/

Ponadto nie można tracić z pola widzenia również , że swobodna ocena dowodów stanowi jeden z podstawowych elementów składających się na jurysdykcyjną kompetencję Sądu , który dowody bezpośrednio przeprowadza.

Ma to m. in. i takie następstwo , że nawet w sytuacji w której z treści dowodów można , w zakresie ustaleń , wyprowadzić równie logiczne , chociaż przeciwne do przyjętych przez Sąd I instancji wnioski , to zarzut naruszenia normy art. 233 §1 kpc , pomimo to , nie zostanie uznany za usprawiedliwiony.

Dopóty , dopóki ocena przeprowadzona przez Sąd ocena mieści się w granicach wyznaczonych przez tę normę procesową i nie doznały naruszenia wskazane tam jej kryteria , Sąd Odwoławczy obowiązany jest ocenę tę , a co za tym idzie także wnioski z niej wynikające dla ustaleń faktycznych , aprobować .

To, w jaki sposób skarżący motywuje stawiany zarzut pozwala stwierdzić , że w miejsce rzeczowej , opartej na zasadach wskazanych wyżej , krytyki oceny i ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy , powód poprzestaje na dowolnej polemice z nimi , która wyczerpuje się na przeciwstawieniu stanowisku Sądu w tym zakresie oceny własnej , a w konsekwencji także własnej wersji okoliczności faktycznych , jego zdaniem poprawnych. Skarżący nie poprawności postępowania Sądu upatruje właśnie w tym , że to, w jaki sposób ocenił w szczególności opinie biegłych z zakresu fotografii czyniąc na ich podstawie ustalenia doniosłe dla rozstrzygnięcia , skoro jest niezgodne z tym co twierdzi w tej samej kwestii autor apelacji, decyduje o tej wadliwości po stronie Sądu I instancji.

Tak umotywowany zarzut już z tej przyczyny nie może być uznany za trafny.

Zatem jedynie na marginesie należy zwrócić uwagę , iż Sąd Okręgowy oparł swoje ustalenia i ocenę prawną tego czy zdjęcia powoda są utworami w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994r [jedn. tekst DzU z 2018 poz. 1191] , na wnioskach dwóch , niezależnych od siebie i tożsamy w swoich wnioskach opiniach biegłych z zakresu fotografii W. D. (1) oraz J. O. (1) . Przy czym zasięgnięcie tej drugiej było następstwem zarzutów , które w odniesieniu do pierwszego opracowania sformułował powód.

Nie można także nie uwzględniać tego , że w ramach apelacji skarżący nie formułuje zarzutu naruszenia przez Sąd niższej instancji norm procesowych dotyczących opinii biegłego , a tego rodzaju zaniechanie , w warunkach gdy Sąd

Apelacyjny jest związany zarzutami tej natury powoduje , iż ocena tych dowodów w postępowaniu odwoławczym nie może być inna niż ta , której dokonał Sąd niższej instancji.

Uznając , że obydwie te opracowania mają pełny walor dowodowy , Sąd I instancji ustalił na ich podstawie , że :

- zdjęcia wykonane przez powoda , później wykorzystane przez A. B. (1) , jako obejmujące ubrania konkretnej marki, należą do kategorii tzw. zdjęć pozowanych. Aby takie zdjęcie mogło być utworem , w rozumieniu ustawy , niezbędne jest jednak stwierdzenie ich szczególnej kompozycji, w twórczy sposób wykorzystującej odpowiedni układ przedmiotów,

- fotografie takich rzeczy jak utrwalone w tej formie przez skarżącego bluzy będące w ofercie odzieżowej firmy (...) „ mają najwierniej oddać przedmiot fotografowany; w tym wypadku najbardziej czytelny i wierny dla potencjalnego odbiorcy.

- efekt pracy A. S. (1) jako fotografa, sprowadzał się do czysto rzemieślniczego odtworzenia naturalnego wizerunku ubrania przy użyciu neutralnego tła.

- wszystkie 11 fotografii w swojej istocie zawiera jedynie wizualny komunikat na temat wyglądu ubioru w przyjętej pozycji ,

- są to zatem zdjęcia o charakterze reprodukcyjnym, których istota wyczerpuje się w wiernym odwzorowaniu fotografowanego obiektu, w którym materialne środki wyrazu nie współlistnieją obok niematerialnych , a w konsekwencji

- nie są już ustalonym i indywidualnym przejawem działalności twórczej powoda.

Całkowicie zgodne wzajemnie wnioski opracowań obu biegłych w odniesieniu do kwalifikacji efektów pracy powoda z punktu widzenia ich indywidualnego charakteru, w rozumieniu prawnie autorskim , oparte były na analizie samych zdjęć jak również wiedzy specjalnej opiniodawców , wspartej wieloletnim doświadczeniem , które w sposób szczególny podkreślał biegły D. (1)

W tych warunkach nie jest skuteczne przeciwstawianie przez apelującego treści tych dowodów , opinii innego biegłego z zakresu fotografii sporządzonej w innej sprawie [M. S. (1)] . Jak trafnie zauważył Sąd I instancji to opracowanie nie miało dla ustaleń dokonanych w sprawie istotnego znaczenia już chociażby dlatego , że przedmiotem analizy tego biegłego był zupełnie inny materiał zdjęciowy, istotny z punktu widzenia sporu powoda z innym przedsiębiorcą.

Po wtóre brak tej doniosłości wynikał stąd , iż opracowanie M. S. (1) w ogóle nie miało waloru dowodu jako opinia biegłego , a co najwyżej mogło stanowić wsparcie , ugruntowane w wiedzy specjalnej , dla stanowiska powoda , iż zdjęcia produktów (...) , które wykorzystał pozwany podlegają ochronie prawnie - autorskiej , będąc utworami w rozumieniu ustawy z 1994r.

Po trzecie nie można tracić z pola widzenia i nie uwzględniać , że to właśnie odwołanie się przez skarżącego do wniosków tego opracowania było jedną z przyczyn , dla których Sąd I instancji zdecydował się na dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego z zakresu fotografii [J. O. (1)] , który weryfikując ten sam materiał, doszedł do identycznych wniosków jak poprzednio opiniujący W. D. (1).

Nieskuteczne jest również podważanie przez powoda oceny i ustaleń Sądu Okręgowego w tym zakresie , w odwołaniu się do relacji w charakterze świadka asystentki apelującego A. B. (2) i samego powoda.

Ich depozycje , w istotnej z rozważanego punktu widzenia części, stanowią wyraz subiektywnego przekonania o indywidualnym charakterze wykonanych zdjęć , co wykluczali obaj biegli w świetle swojej wiedzy fachowej, rozważając w swoich opracowaniach te wszystkie elementy dotyczące sposobu przygotowań do wykonywania zdjęć, kompozycji

samej fotografii , warunków jej powstawania , czy też późniejszej jej obróbki , które zarówno świadek jak i powód uznawali za takie , które kwalifikują przygotowany materiał fotograficzny jako utwory w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy.

Pozostałe wadliwości w których powód upatruje realizacji omamionego zarzutu dotyczą oceny tych dowodów oraz ustaleń , które z przyczyn , już wyżej podanych nie mają istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia , skoro jedna z przesłanek ochrony o którą ubiegał się powód , nie została spełniona.

Skoro jego zdjęcia nie są utworami w rozumieniu ustawy to ochrona ta jest wykluczona niezależnie pod tego jak oceniona zastałaby zostanie kwestia legalności działania pozwanego który z tych zdjęć skorzystał ani też to , w jakim zakresie ilościowym służyłoby A. S. (1) i roszczenie odszkodowawcze wobec niego jako [potencjalnego] naruszcyciela jego majątkowych praw autorskich do tych materiałów.

Z tych przyczyn nie rozważając pozostałych argumentów apelującego mających wspierać formułowany zarzut , Sąd II instancji , w zakresie w jakim jest to doniosłe dla rozstrzygnięcia , uznaje go z przyczyn wyżej powołanych za nietrafny.

W konsekwencji, ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy w tej ich części w której są relewantne dla rozstrzygnięcia , Sąd Apelacyjny uznaje za własne.

Przechodząc do ceny zarzutów naruszenia prawa materialnego przy identycznym zastrzeżeniu , na którego podstawie jako nieistotne dla oceny odwoławczej wyroku Sądu I instancji należy uznać te spośród nich , które dotyczą art. 6 kc , art. 481 §1 i 2 kc , art. 17 , 67 ust 1 i 3 oraz 79 ust. 1 pkt 3 lit b/ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, skoro oddalając powództwo Sąd Okręgowy ich nie stosował. Wobec tego nie mógł popełnić podnoszonego przez skarżącego w ramach omawianego zarzutu błędu subsumpcji tych norm do ustalane go w sprawie stanu faktycznego.

Nie ma racji apelujący gdy zarzut ten odnosi do normy art. 1 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy z 4 lutego 1994r.

Ochronie prawno autorskiej podlegają jedynie utwory w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy , rozumiane jako przejawy działalności twórczej o indywidualnym charakterze , identyfikowane z kreatywnym , subiektywnie nowym , oryginalnym wytworem intelektu , wywołanym przez niepowtarzalną osobowością twórcy , wytworem , który gdyby pochodził od kogoś innego, wyglądałby inaczej.

W odniesieniu do fotografii jako utworu , tym elementem twórczym jest wybór , albowiem to w jego wyniku dochodzi do nadania mu niepowtarzalnego piętna osobowości autora. Wspomniany wybór może dotyczyć uporządkowania i aranżacji przedmiotu fotografowania , kompozycji kadru , momentu fotografowania , przedstawienia perspektywy , ostrości obrazu , jego głębi , a także przyjętej skali natężenia światła , [jasności.]

Fotografię , aby mogła być uznana za utwór podlegający ochronie, o którą w rozstrzyganej sprawie ubiegał się powód, musi cechować inwencja twórcza autora, wynikająca z jego samodzielności artystycznej.

Wskazane elementy konstrukcyjne fotografii jako utworu wykluczają z tej kategorii takie zdjęcia , które mają charakter „ rejestracyjny „ powstające po to , aby oddać cechy obiektu , który w ten sposób zostaje w sposób jak najbardziej wierny odzwierciedlony , bez nadawania mu cech osobistych pochodzących od autora zdjęcia.

Opiniujący w postępowaniu biegli z zakresu fotografii zgodnie wykluczyli aby którekolwiek z jedenastu zdjęć , które miałyby być źródłem roszczenia ochronnego A. S. (1), miało takie cechy , które mogłyby je kwalifikować je jako przedmiot ochrony prawno autorskiej.

Te cechy zdjęć autorstwa apelującego , które ją wykluczają , były już wskazywane wyżej , wobec tego należy jedynie przypomnieć , że zgodnym zadaniem biegłych efekt jego pracy sprawdził się do czysto rzemieślniczego odtworzenia naturalnych wizerunków ubrań na neutralnym tle.

Charakter tych fotografii jako produktowych typu „packshot” powodował, że przejawów działalności twórczej powoda nie można zasadnie powiązać ani z przyjętą kompozycją ani oświetleniem, decyzją co do czasu fotografowania czy też ze sposobem obróbki zdjęć po ich powstaniu.

Taka ich cena przez Sąd I instancji, wbrew omawianemu zarzutowi skarżącego, który w istocie wyczerpuje się tylko w tym, że powód uznaje te fotografie za przejaw jego kreatywności twórczej z podanych przyczyn nie jest wadliwa, a wniosek taki prowadzi do uznania ocenianego zarzutu za nietrafny.

Z danych wyżej przyczyn, w uznaniu apelacji za niezasadną, Sąd Apelacyjny rzekł o jej oddaleniu, na podstawie art. 385 kpc w zw z art. 1 ust. 1 i 2 pkt. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994r o Prawie autorskim i prawach pokrewnych [jedn. tekst DzU z 2018 poz 1191]

Rozstrzygając kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji zastosował art. 98 §1 i 3 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 §1 kpc.

Biorąc pod rozwagę wartość przedmiotu zaskarżenia oraz fakt, iż pozwanego zastępował profesjonalny pełnomocnik procesowy będący radcą prawnym, kwota należna mu od przegrywającego powoda została ustalona na podstawie § 2 pkt 4 w zw z §10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 [jedn. tekst DzU z 2018 poz. 265]

SSA Grzegorz Krężolek SSA Józef Wąsik SSA Sławomir Jamróg